१.१ अर्थ मन्त्रालयसँग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा नियमावली, २०६५ को नियम ३ को प्रयोजनार्थ

(२०८० बैशाख देखि २०८० आषाढ सम्म)

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार

श्रावण, २०८०

www.mof.gov.np

१. अर्थ मन्त्रालयको परिचय र उद्देश्य

पृष्ठभूमिः

मुलुकको आर्थिक, वित्तीय तथा मौद्रिक व्यवस्थापन, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व तथा आर्थिक विकास क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण गतिविधिहरूको व्यवस्थापन अर्थ मन्त्रालयको प्रमुख जिम्मेवारी हो। सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन, राजस्व संकलन, वैदेशिक सहायता व्यवस्थापन, नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन, बैंकिङ्ग तथा वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन, विदेशी विनिमय, बीमा र पूँजी बजारको व्यवस्थापन र नियमन, सार्वजनिक संस्थानको समग्र नीतिगत विषय तथा नेपाल सरकारको आर्थिक नीति एवं बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन अर्थ मन्त्रालयको जिम्मेवारीमा रहेको छ।

दीर्घकालीन सोचः

नतिजामूलक सबल आर्थिक तथा वित्तीय व्यवस्थापनबाट अर्थतन्त्रको क्षमता अभिवृद्धि गरी दिगो, फराकिलो तथा उच्च दरको आर्थिक वृद्धि र सामाजिक न्याय सहितको विकासमा योगदान मार्फत सवल, समृद्ध र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने।

उद्देश्यः

सार्वजनिक वित्तको प्रभावकारी र समुचित उपयोगबाट आर्थिक विकास, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व र अर्थतन्त्रको सुदृढीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने।

रणनीतिः

- दक्ष, व्यवसायिक, स्वच्छ, सुदृढ एवम् करदातामैत्री कर प्रशासनको विकास गरी प्रक्रियागत सरलीकरण र सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाई करयोग्य सवै किसिमका आर्थिक क्रियाकलापहरूलाई करको दायरामा ल्याउने।
- सार्वजनिक खर्चलाई राष्ट्रिय प्राथमिकताका क्षेत्रहरूमा प्रभावकारी र न्यायोचित रुपमा विनियोजन गरी उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने।
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी, प्रभावकारी र अनुशासित तुल्याउने।
- वैज्ञानिक, अनुमानयोग्य र पारदर्शी राजस्व प्रणालीको विकासबाट निजी लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गरी उत्पादनमूलक उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र औद्योगिक संरक्षण प्रदान गर्ने। प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह प्रणाली बीचमा प्रभावकारी सम्बन्ध स्थापित गर्ने।
- वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानूनको कार्यान्वयन गर्दै पारदर्शी र उत्तरदायी आर्थिक तथा वित्तीय सूचना प्रणाली अवलम्वन गर्ने।
- निकासा, लेखाङ्कन र अन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने।
- अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन गर्दा सबै क्षेत्र, वर्ग र समुदायको सन्तुलित विकासमा ध्यान दिने।

- उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने, उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउने, रोजगारीका अवसरहरु व्यापक रुपमा सिर्जना गर्ने।
- अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायतालाई मुलुकको विकासका पूर्वशर्त मानिने क्षेत्र र विषयहरुमा केन्द्रित गर्ने।
- राष्ट्रिय बजेट प्रणालीमा आवद्ध हुनेगरी अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता प्राप्त गर्ने र सहायता व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सुदृढ गरी पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्ने।
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी तुल्याउँदै वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन मार्फत स्रोत र साधनको उच्चतम प्रतिफलयुक्त ढङ्गले परिचालन गर्ने।
- वित्तीय संस्था र वित्तीय उपकरणहरूको माध्यमबाट उत्पादन र बजारको सुदृढीकरण गरी सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गर्ने।
- सरकारी स्वामित्वमा रहेका संस्थानहरूको व्यवसायिक सञ्चालन गर्ने।
- आन्तरिक ऋण परिचालन गर्दा निजी क्षेत्रलाई स्रोतको अभाव नहुने गरी राष्ट्रिय प्राथामिकता प्राप्त विकास कार्यक्रममा परिचालन गर्ने।
- आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन र बाह्य ऋण व्यवस्थापनलाई एकीकृत रुपमा छुट्टै निकाय मार्फत सञ्चालन गर्ने।

२. कार्यक्षेत्रः

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू देहाय अनुसार रहेका छन्:

- आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण, आर्थिक तथा वित्त सम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- आर्थिक साधनको बाँडफाँट, कुल राष्ट्रिय लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन,
- समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व, मूल्यस्थिरता सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- विकास सहायता नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमन,
- केन्द्रीय बैंक सञ्चालन, नियमन र मौद्रिक तथा कर्जा नीति,
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू सम्बन्धी नीति, कानून, समन्वय र नियमन,
- विदेशी मुद्रा सम्बन्धी कानून, नियमन तथा नियन्त्रण,
- आर्थिक तथा सामाजिक विकास र मुद्रा तथा बैङ्किङ्ग सम्बन्धी द्विपक्षीय, बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग सम्पर्क र समन्वय,

- वैदेशिक ऋण अनुदान तथा अन्य द्विपक्षीय र बहुपक्षीय सहायता सम्बन्धी सन्धि, सम्झौता र कार्यान्वयन,
- संघीय सञ्चितकोष वा संघीय सरकारी कोष सञ्चालन, राजस्व र व्ययको अनुमान, विनियोजन ऐन, पुरक अनुमान, पेश्की खर्च, उधारो खर्च, आकस्मिक कोष र अन्य सरकारी कोष,
- बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन,
- सरकारी जमानत,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आन्तरिक र वैदेशिक ऋण एवं अनुदान सम्बन्धी नीति, कानून र नियमन,
- तलब, भत्ता तथा उपदान निवृत्तिभरण लगायतका सेवा सुविधा र आर्थिक दायित्व सम्बन्धी विषय,
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहको सार्वजनिक पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति कानून र मापदण्ड,
- सरकारी बाँकी रकमको अभिलेखीकरण र असुली,
- राजस्व सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, प्रक्षेपण, कार्यान्वयन र नियमन,
- राजस्व प्रशासनको सञ्चालन र सुदृढीकरण,
- सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यान्वयन र नियमन,
- आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन,
- लेखा तथा लेखापरीक्षण प्रणाली,
- सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन,
- संघीय विनियोजन, राजस्व, विभाज्य कोष, धरौटी, कार्य सञ्चालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन,
- भन्सार, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर, राहदानी शुल्क, भिसा शुल्क, पर्यटन दस्तुर एवं अन्य कर तथा गैरकर, सेवा शुल्क दस्तुर लगायतका सेवा शुल्कहरूको लक्ष्य निर्धारण, प्रशासन, सङ्कलन र बाँडफाँट,
- कर तथा भन्सार राजस्व सम्बन्धी द्विपक्षीय, क्षेत्रीय, बहुपक्षीय समन्वय सन्धि, सम्झौता, समझदारी, कार्यान्वयन र नियमन,
- राजस्व सम्बन्धी तथ्याङ्क अभिलेखन र सूचना आदान प्रदान,
- धितोपत्र तथा कमोडिटी बजार सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,

- बीमा सम्बन्धी नीति कानून मापदण्ड र नियमन,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा राजस्व र प्राकृतिक स्रोत उपयोग वा लाभको बाँडफाँट सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र कार्यान्वयन,
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सम्पर्क मन्त्रालयको कार्य,
- महालेखापरीक्षकको कार्यालयको सम्पर्क मन्त्रालयको कार्य,
- निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, अवकास कोषको कार्य अनुगमन गर्ने कार्य,
- सरकारी स्वामित्वमा भएका संस्थानको नियमन, नियन्त्रण, समन्वय र निर्देशन तथा तलब, भत्ता, बोनस, लगानी र लाभांश सम्बन्धी नीति निर्धारण,
- राजस्व र आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी तालिम अध्ययन र अनुसन्धान,
- सार्वजनिक संस्थानहरू र निजीकरण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड अनुगमन र नियमन,
- मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन,
- नेपाल लेखापरीक्षण सेवाको सञ्चालन।

अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृत संगठन संरचना

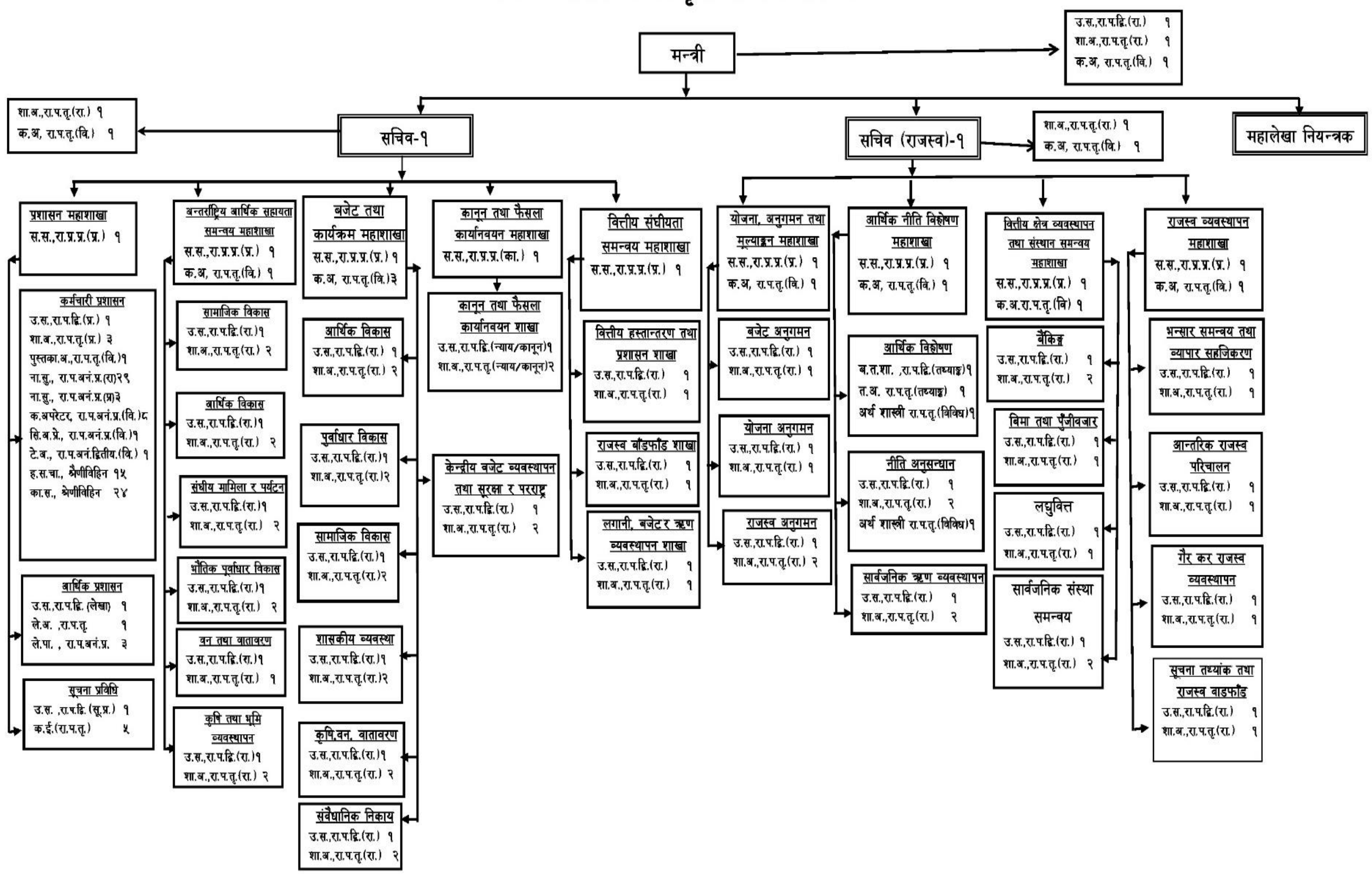

३. अर्थ मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डको विवरण

अर्थ मन्त्रालयलाई निर्दिष्ट गरिएका कार्यहरू सम्पादन गर्ने सिलसिलामा मन्त्रालय र अर्न्तगतका निकायहरूले निम्नानुसारका कानूनको प्रयोग तथा परिपालना गर्नु पर्नेछ।

ऐनहरू

- निकासी पैठारी (नियन्त्रण) ऐन, २०१३
- कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन,२०१९
- विदेशी विनिमय (नियमित) गर्ने ऐन, २०१९
- राष्ट्रिय बीमा संस्थान ऐन,२०२५
- मदिरा ऐन, २०३१
- राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१
- नागरिक लगानी कोष ऐन,२०४७
- बीमा ऐन,२०४९
- निजीकरण ऐन,२०५०
- मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन,२०५२
- ऋण तथा जमानत ऐन,२०५२
- अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय कारोबार ऐन,२०५४
- आयकर ऐन, २०५८
- अन्तःशुल्क ऐन, २०५८
- नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८
- राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०७९
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३
- सुरक्षित कारोवार ऐन, २०६३
- भन्सार ऐन, २०६४
- बैंकिङ्ग कसुर तथा सजाय ऐन, २०६४
- बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३
- निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष ऐन, २०७३

- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५
- योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५
- भुक्तानी तथा फछ्र्यौट ऐन,२०७५
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- आर्थिक ऐन, २०८०
- ऋण तथा जमानत ऐन, २०८०
- राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०८०
- विनियोजन ऐन, २०८०
- सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन ऐन, २०७९

नियमावलीहरू

- मदिरा नियमावली, २०३३
- बीमा नियमावली, २०४९
- मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली नियमावली, २०५८
- आयकर नियमावली, २०५९
- अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९
- धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, २०६३
- धितोपत्र बजार सञ्चालन नियमावली, २०६४
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड सम्बन्धी नियमावली, २०६४
- आर्थिक (कार्यविधि) नियमावली, २०६४
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- भन्सार नियमावली, २०६४
- धितोपत्र व्यवसायी (मर्चेन्ट बैंकर) नियमावली, २०६४
- धितोपत्र व्यवसायी (धितोपत्र दलाल तथा धितोपत्र व्यापारी) नियमावली, २०६४

- नेपाल धितोपत्र बोर्ड आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०६६
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड खरिद सम्बन्धी नियमावली, २०६६
- सामूहिक लगानी कोष नियमावली, २०६७
- धितोपत्रको केन्द्रीय निक्षेप सेवा नियमावली, २०६७
- क्रेडिट रेटिङ्ग नियमावली, २०६८
- धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, २०७३
- वस्तु विनियम बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४
- नेपाल धितोपत्र बोर्ड खरिद नियमावली, २०७४
- विशिष्टिकृत लगानी कोष नियमावली, २०७५
- हेजिङ्ग सम्बन्धी नियमावली, २०७५
- धितोपत्र सूचीकरण तथा कारोबार नियमावली, २०७५
- कर्जा सुरक्षण नियमावली, २०७५
- निक्षेप सुरक्षण नियमावली, २०७५
- योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोष नियमावली, २०७६
- प्राईभेट फर्म रजिष्ट्रेसन नियमावली (तेह्रौ संशोधन) नियमावली, २०७६
- कर्जा सुरक्षण (दोश्रो संशोधन) नियमावली, २०७७
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व पहिलो संशोधन नियमावली, २०७७

निर्देशिकाहरू

- आयकर निर्देशिका, २०६६ (तेस्रो संशोधन २०७७)
- अन्तःशुल्क निर्देशिका, २०६८ (परिमार्जित संस्करण २०७६)
- मूल्य अभिवृद्धि कर निर्देशिका, २०६९ (दोश्रो संशोधन २०७६)
- जग्गा तथा घर जग्गा निसर्गको पूँजीगत लाभकर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२ (पहिलो संशोधन २०७६)
- बैदेशिक भ्रमण व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७५
- कार्य सञ्चालन निर्देशिका, २०७७
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागि लैंगिक उत्तरदायी बजेट नमूना निर्देशिका, २०७७
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययीता कायम गर्ने निर्देशिका, २०७८

कार्यविधिहरू

- आर्थिक पुनरुद्धार कोष (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०७२
- नवीकरणीय उर्जा अनुदान (पहिलो संशोधन) नीति, २०७३
- प्रदेश र स्थानीय तहको सञ्चित कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७४
- ग्रामीण स्वावलम्बन कर्जा कार्यविधि, २०७५
- सामुहिक जीवन बीमा सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि व्याज अनुदान सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७६
- राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको सावधिक जीवन बीमा सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- रक्सौल अमलेखगञ्ज पेट्रोलियम पाईपलाईन मार्फत इन्धन ढुवानीका लागि भन्सार जाँचपास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- समपुरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- नव प्रवर्तन शुरुवाती पुँजी अनुदान कार्यविधि, २०७७
- नव प्रवर्तन शुरुवाती पुँजी कर्जा प्रवाह कार्यविधि, २०७७
- सहलगानी सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- व्यावसायिक निरन्तरता कर्जा प्रवाह कार्यविधि, २०७७
- कोभिड-१९ को महामारीबाट प्रभावित अतिविपन्न परिवार नगद हस्तान्तरण कार्यविधि, २०७८

नीति, मापदण्ड र आदेश

- अर्थ मन्त्रालय सम्बद्ध सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति र मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३ (पहिलो संशोधन)
- घर जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७४
- अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको आचारसंहिता, २०७५
- बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५
- अन्तराष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन नीति, २०७६
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६
- प्रदेश तथा स्थानीय तह बजेट कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७६
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार बीच समन्वय र सम्पर्क गर्ने सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७६
- एकीकृत सामाजिक सुरक्षा नीति, २०७६

- आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको पहिचान, विकास र उत्खनन् सम्बन्धी नीति, २०७७
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८

४. अर्थ मन्त्रालयले गर्ने कार्य र सेवाः

(क) माथि उल्लिखित कार्य क्षेत्र अन्तर्गतका नीतिगत कार्यहरु र

(ख) मन्त्रालयको दैनिक प्रशासन सञ्चालन सम्बन्धी कार्यहरु।

५. सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र टेलिफोन नम्वरः

सि.नं		जिम्मेवार अधिकारी	फोन नं.
१.	माननीय अर्थमन्त्री	डा. प्रकाश शरण महत	४२११३९०
२.	सचिव	श्री अर्जुन प्रसाद पोखरेल	४२११३३२
३.	सचिव (राजस्व)	डा. राम प्रसाद घिमिरे	४२११८०४
५.	प्रशासन महाशाखा	सहसचिव आनन्द काफ्ले	४२११३००
४.	राजस्व व्यवस्थापन महाशाखा	सहसचिव रितेश कुमार शाक्य	४२११३१५
६.	बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा	सहसचिव उत्तर कुमार खत्री	४२११८०१
७.	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन महाशाखा	सहसचिव अर्जुन कुमार खड्का	४२११८१३
८.	वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखा	सहसचिव भुपाल बराल	४२११३७७ ४२११३१८
९.	आर्थिक नीति विश्लेषण महाशाखा	सहसचिव बाबुराम सुवेदी	४२११३२६
१०.	योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा	सहसचिव धनीराम शर्मा	४२००५३७
११.	अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्रीकृष्ण नेपाल	४२११३७१
१२.	वित्तीय संघीयता समन्वय महाशाखा	सहसचिव इश्वरी प्रसाद अर्याल	४२११३१६

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधिः

(क) सूचना दिंदा लिनुपर्ने शुल्क/दस्तुर

- सूचना मागको निवेदन दिंदा कुनै शुल्क वा दस्तुर लाग्दैन।
- सामान्य आकारको (आठ दशमलव तीन इञ्च चौडाई र एघार दशमलब सात इञ्च लम्बाई सम्म साइज भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको दश पृष्ठ सम्मको सूचना निःशुल्क उपलव्ध गराइनेछ।
- दश पृष्ठ भन्दा धेरै सूचना दिंदा निम्न अनुसार शुल्क लिइनेछ।

- सामान्य आकारको (आठ दशमलब तीन इञ्च चौडाई र एघार दशमलब सात इञ्च लम्बाइसम्म आकार भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको दश पृष्ठभन्दा बढी सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ पाँच रूपैयाँ लाग्नेछ।
- माथि उल्लेख भए भन्दा ठूलो आकारको कागजमा तयार गरिएको वा रहेको सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ दश रूपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ। शुरुका दश पेज निःशुल्क दिनुपर्ने बाध्यता यसमा रहने छैन।

- डिस्केट, सीडी र अन्य यस्तै प्रकारका डिजिटल माध्यम र प्रविधिद्वारा प्रदान गरिने सूचनाको लागि प्रति डिस्केट, सीडी वापत पचास रूपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ।
- कुनै सूचना तयार गर्दा माथि लेखिए भन्दा बढी खर्च लाग्ने भएमा वास्तविक लागतको आधारमा दस्तुर लिइनेछ।
- सार्वजनिक निकायमा रहेका कुनै लिखत, सामग्री वा सो निकायको काम कार्यबाही अध्ययन वा अवलोकन वा सार्वजनिक महत्वको निर्माण कार्य भइरहेको स्थलको भ्रमण वा अवलोकन आधा घण्टाभन्दा बढी समय गर्ने भएमा प्रतिघण्टा प्रतिव्यक्ति पचास रुपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ। तर सार्वजनिक पुस्तकालय र सार्वजनिक रुपमा निःशुल्क उपलब्ध गराइएको स्थानको अवलोकन वापत दस्तुर लाग्ने छैन।
- प्रचलित कानूनमा सूचना माग गर्दा लाग्ने दस्तुरको सम्बन्धमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा भने सोही बमोजिम दस्तुर लाग्नेछ।
- मुल्य राखी बिक्री वितरण गर्ने मुद्रित वा कुनै पनि माध्यमको सूचना सामग्रीको दस्तुर त्यसमा अंकित वा निर्धारित मुल्य बमोजिम नै हुनेछ।
- अर्थ मन्त्रालयको उद्देश्य र कार्यक्षेत्र भित्रका कामकारवाहीको प्रवर्द्धनका लागि वितरण गरिने सूचना-सामग्रीमा शुल्क लाग्ने छैन।

(ख) सूचना उपलब्ध गराए बापत शुल्क लिने तरिका

- सार्वजनिक निकायले सूचना दिंदा लिने दस्तुर बापतको रकम नगदै लिने वा कुनै खास बैंकमा जम्मा गरी सोको भौचर पेश गर्न लगाउन वा सो रकम बराबरको टिकट निवेदनमा टाँस गर्न लगाउन सक्नेछ।

(ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि

- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल र तत्काल उपलव्ध गराउन नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र निवेदकलाई उपलव्ध गराईनेछ। कुनै व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासँग सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाइएमा २४ घण्टाभित्र उपलव्ध गराइने छ।
- अन्य विशेष ऐन नियममा अवधि तोकिएकोमा सोही बमोजिम हुनेछ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारीः

(क) निर्णय प्रक्रिया सम्बन्धमाः

- **मन्त्रालयले उपलव्ध गराउने सेवा सम्बन्धमाः**
  - सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम।
- **सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमाः**
  - सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी सम्बन्धमाः

- मन्त्रीस्तरबाट
- सचिवस्तरबाट

८. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरणः

८.१ आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट

नेपाल सरकारको कूल बजेट रू.१७ खर्ब ९३ अर्ब ८३ करोड ७३ लाख मध्ये चालु खर्च रू.११ खर्ब ६६ अर्ब ४३ करोड ६३ लाख अर्थात् ७०.१० प्रतिशत, पुँजीगत तर्फ रू. ३ खर्ब ७७ अर्ब १८ करोड ३२ लाख अर्थात् २१.९७ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्था तर्फ रू. २ खर्ब ५० अर्ब २१ करोड अर्थात् १२.८३ प्रतिशत बिनियोजन भएको थियो।

८.२ सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन

आ.ब.२०७८/७९ र २०७९/८० को विनियोजित बजेट खर्च तुलना (श्रावण देखि आषाढमसान्त सम्मको)

विनियोजित शीर्षक	विनियोजित रकम (रु.हजारमा)		खर्च रकम (रु.हजारमा)		प्रगति प्रतिशत	
	२०७८/७९	२०७९/८०	२०७८/७९	२०७९/८०	०७८/७९	०७९/८०
चालुतर्फ	१०५९५७७५९८	११७३९८४९९७	९५४३१६७५९	९९६५८५१३६	९०.०७	८४.८९
पुँजीगततर्फ	३७५३६७००१	३७०३५७१२९	२१६२१३०८५	२३४१६५१२९	५७.६०	६३.२३
वित्तिय व्यवस्थातर्फ	१९७८८४६००	२४९४९५१७३	१३९४७०९७३	१९०१०८७०७	७०.४८	७६.२०
जम्मा	**१०५९५७७५९८**	**१७९३८३७३००**	**१३१००००८२०**	**१४२०८५८९७२**	**८०.२३**	**७९.२१**

क. चालुतर्फ आ.ब. २०७८/७९ को श्रावण देखि आषाढमसान्तसम्मको तुलनामा आ.व. २०७९/८० को सोही अवधीसम्ममा ५.१८ प्रतिशतले कम भएको छ।

ख. पुँजिगततर्फ आ.ब. २०७८/७९ को श्रावण देखि आषाढमसान्तसम्मको तुलनामा आ.व. २०७९/८० को सोही अवधीसम्ममा ५.६३ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ ।

ग. वित्तिय व्यवस्थातर्फ गत आ.ब.को श्रावण देखि आषाढमसान्तसम्मको तुलनामा यस आ.व.को सोही अवधीसम्ममा १.०२ प्रतिशतले कम भएको छ ।

<u>आ.ब.२०७९/८० को बैशाख देखि आषाढमसान्त सम्ममा यस महाशाखाबाट सम्पादित प्रमुख तथा उल्लेखनीय कार्यहरु)</u>

१. बहुबर्षिय ठेक्का/स्रोत सुनिश्चितताको विवरण मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा (LMBIS) प्रविष्टी गर्ने प्रणाली विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको।

२. समानीकरण/सशर्त अनुदान सोधभर्ना मोडेलमा दिने कार्य शुरुवात गरिएको।

३. समानीकरण अनुदानलाई विनियोजन ऐनको प्रावधानमा रहेको प्रकृया वमोजिम संकलित राजस्वको अनुपातका आधारमा पुनःनिर्धारण गरी हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको।

४. २०८० बैशाखदेखी आषाढमसान्तसम्ममा भए गरेका रकमान्तर, थप बजेट निकासा, स्रोत सुनिश्चितता सहमति, आर्थिक सहायता लगायतका विवरणहरु अर्थ मन्त्रालयको वेवसाईटमा राखी सार्बजनिकिकरण गरिएको।

५. आ.ब.२०७९/८० को वजेट कार्यान्वयनको लागि (रकमान्तर, थप वजेट निकासा, स्रोत सुनिश्चितता सहमति, आर्थिक सहायता र रोक्का फुकुवा लगायतका) विषयगत निकायहरुलाई सहजिकरण गर्ने गरिएको।

६. आ.ब.२०७९/८० मा विनियोजित चालु खर्चतर्फका केही खर्च शीर्षकहरुमा २० प्रतिशत बजेट रोक्का र पुँजिगततर्फ २०७९ माघ १७ गतेसम्ममा दायित्व श्रृजना नभएका शीर्षकहरुमा पूरै वजेट रोक्का राखि राष्ट्रिय गौरवका आयोजना तथा उत्पादकत्व बढाउने र रोजगारी श्रृजना गर्ने क्षेत्रमा रकम अभाव हुन नदिनका लागि उचित प्रवन्ध गरिएको।

७. आ.ब.२०७९/८० को पुँजिगत खर्च बृद्धिका लागि सम्बन्धित विषयगत मन्त्रालयहरुलाई आवश्यक रकमको अभाव नहुने सुनिश्चितता लगायतका विषयहरुमा सहजिकरण गरिएको।

८. आ.ब.२०८०/८१ को बजेट तयारीका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त मन्त्रालयगत सिलिङ्ग लाई मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (**LMBIS**) सिष्टमामा प्रविष्टि गरिएको ।

९. सम्बन्धित मन्त्रालयका सचिवहरुलाई आमन्त्रण गरी बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन सम्वन्धी विषयमा छलफल गरी माननीय अर्थ मन्त्रीज्यूबाट निर्देशन दिनुका साथै आगामी आ.ब.२०८०/८१ को बजेट तर्जुमाका मापदण्ड तथा आधारहरु पठाइएको ।

१०. आगामी आ.ब.२०८०/८१ को बजेट तयारी कार्यका लागि कार्य तालिका तयार गरी मिति २०७९ चैत्र २६ गते देखि खर्च शीर्षकका क्रियाकलापगत बजेट छलफल विभिन्न मन्त्रालयहरुसँग गरिएको।

११. आगामी आ.ब.२०८०/८१ को बजेट तयारी लेखन समिती गठन भई कार्य भएको।

१२. स्रोत व्यवस्थापनको लागि वितिय व्यवस्था अन्तर्गत नेपाल सरकार स्रोततर्फ विनियोजित रकम मध्ये त्रैमासिक फुकुवा हुन बाँकी रकम हाललाई रोक्का राखिएको।

१३. आ.ब.२०८०/८१ को वजेट संघीय संसदमा पेश भई सो साथ विनियोजन ऐन,२०८० र राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन,२०८० संसदमा प्रस्तुत भई प्रतिनिधिसभा तथा राष्ट्रिय सभाबाट अनुमोदन भई सम्माननीय राष्ट्रपति ज्यूबाट नेपालको संविधानको धारा ११३ को उपधारा (२) वमोजिम प्रमाणीकरण भएको।

१४. आ.ब.२०७९/८० को वजेट कार्यान्वयन र आ.ब.२०८०/८१ को वजेट कार्यान्वयनको तयारीको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयका सचिवहरुसँग छलफल तथा माननीय मन्त्रीज्यूबाट उक्त विषयमा निर्देशन।

१५. रोक्का राखिएको वजेट रकम सम्बन्धित मन्त्रालयबाट अनुरोध भई आए वमोजिम सिर्जित दायित्वको आधारमा फुकुवा गरि बजेट कार्यान्वयनमा सहजिकरण गरिएको।

१६. आन्तरिक ऋणको साँवा तथा व्याज भूक्तानीको लागि थप बजेट व्यवस्थापन गरिएको।

१७. रासायनिक मल खरिदका लागि सम्बन्धित मन्त्रालयको अनुरोधमा थप वजेट व्यवस्थापन गरिएको।

१८. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम २९ वमोजिम नेपाल सरकारको नगद प्रवाह योजना तर्जुमा समिती तथा उपसमिति गठन गरी दीर्घकालीन रुपमा नगद कोषलाई व्यवस्थित गर्ने कार्य शुरु गरिएको।

१९. स्थानीय तहमा वित्तीय समानिकरण अनुदानको अन्तिम किस्ता रकम रोक्का रहेको वजेट मध्ये ४० प्रतिशतले हुने रु.५ अर्व ९ करोड २२ लाख रकम वित्तिय हस्तान्तरण गरिएको।

८.३ राजस्व परिचालनको अवस्थाः

१. राजस्व संकलनः

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कर राजस्व रु. ८ खर्ब ६५ अर्ब ६१ करोड ९६ लाख, गैरकर राजस्व तर्फ रु. ९१ अर्ब ५३ करोड ४१ लाख र अन्य प्राप्ती **५३** अर्ब २४ करोड ०५ लाख गरी जम्मा रु. १० खर्ब १० अर्ब ३९ करोड ४२ लाख राजस्व संकलन भएको छ। यस अवधिको राजस्व परिचालन लक्ष्य रु. १४ खर्ब ०३ अर्ब १४ करोड को तुलनामा ७२.०० प्रतिशत राजस्व संकलन भएको छ।

क) आ.व. २०७९/८० को आषाढ मसान्तसम्मको राजस्व लक्ष्य तथा संकलनको विवरणः

कर शीर्षक	आ.व.२०७९/८० को असार मसान्तसम्मको लक्ष्य (रकम रु लाखमा)	आ.व.२०७९/८० को असार मसान्तसम्मको संकलन (रकम रु लाखमा)
भंसार महशुल	**३,३०५,६८०**	**१,८२५,३१२**
पैठारी	२,५६५,६०३	१,४२७,४०७
निकासी	५,९५४	३,५०१
पूर्वाधार कर	३१४,८३९	२०५,८५७
भन्सारको अन्य आय	२८,७६४	८,०७०
कृषि सुधार शुल्क	१४४,३०८	७४,१२३
सडक मर्मत तथा सुधार दस्तुर	१४७,५५०	७४,३७५
सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर	९८,६६२	३१,९७९
मूल्य अभिबृद्धि कर	**३,९८४,६७९**	**२,८६१,९७९**
उत्पादन, विक्री, सेवा	१,४०२,०४१	१,१७५,३५०

कर शीर्षक	आ.व.२०७९/८० को असार मसान्तसम्मको लक्ष्य (रकम रु लाखमा)	आ.व.२०७९/८० को असार मसान्तसम्मको संकलन (रकम रु लाखमा)
पैठारी	२,५८२,६३८	१,६८६,६२९
अन्तःशुल्क	**२,१७२,८२७**	**१,४३०,६८१**
आन्तरिक उत्पादन	१,३७३,५२६	१,१०८,८३७
पैठारी	७९९,३०१	३२१,८४४
शिक्षा सेवा शुल्क	**१४,७८०**	**२०,०३३**
आयकर	**३,४७५,७९२**	**२,५१८,१९१**
आयकर	३,०७८,२९३	२,१८९,०२२
ब्याज कर	३९७,४९९	३२९,१६९
कर राजस्व जम्मा	**१२,९५३,७५८**	**८,६५६,१९६**
गैर कर जम्मा	**१,०७७,७१२**	**९१५,३४१**
कूल राजस्व	**१४,०३१,४७०**	**९,५७१,५३७**
अन्य प्राप्ति		**५३२,४०५**
जम्मा राजस्व/प्राप्ति	**१४,०३१,४७०**	**१०,१०३,९४२**

ख) करदाता दर्ता सम्वन्धी विवरणः

२०८० वैशाख देखि २०८० आषाढ मसान्त सम्म जम्मा दर्ता करदाता संख्याः

सि.न.	दर्ता शिर्षक	दर्ता संख्या	कैफियत
१	अन्तःशुल्क	९९०	Active PAN
२	मू.अ.कर	५५३२	Active PAN
३	आयकर	२७४७८	Active PAN
४	WPAN	२६२४	Active PAN
५	व्यक्तिगत	१५६५५९	Active PAN
	जम्मा	**१८६६६१**	Active PAN

ग) २०८० वैशाख देखि आषाढ मसान्तसम्मको अवधिमा जारी भएका अर्थ मन्त्रालयसँग सम्वन्धित ऐन, नियम, नीति, कार्यविधि, निर्देशिका, आदेश र मापदण्डको विवरणः

- आर्थिक ऐन, २०८०

- मूल्य अभिवृद्धि कर (पच्चीसौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- अन्तःशुल्क (चौबिसौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- आयकर (चौधौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- भन्सार (चौधौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- मदिरा (तेश्रो संशोधन) नियमहरु, २०८०
- आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को राजस्व नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको।
- विलाशीता शुल्क सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० जारी गरिएको।
- बैदेशिक पर्यटन शुल्क सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० जारी गरिएको।
- बैदेशिक रोजगार सेवा शुल्क सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० जारी गरिएको।
- अन्तःशुल्क टिकट छपाई गर्नको लागि स्वदेशी मुद्रण उद्योगले पालना गर्नुपर्ने मापदण्ड, २०८० जारी गरिएको।
- भन्सारतर्फ परिपत्र संग्रह, २०७९ प्रकाशित गरिएको ।
- आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को राजस्व नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको।

घ) आ.व. २०७९/८० को वैशाख देखि आषाढ मसान्तसम्मको अवधिमा यस महाशाखाबाट सम्पादित प्रमुख कार्यहरुको विवरणः

- मिति २०७९ साल वैशाख १४ गते विहिबारको दिन विराटनगरमा माननीय अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतज्यूको समुपस्थितीमा राजस्व परामर्श समितीको अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न।
- सचिव (राजस्व) को संयोजकत्वमा गठित राजस्व परामर्श समितिको सचिवालयको कार्य गरी राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन, २०७९ तयार गरिएको।
- २०८० साल असार १५ गते Mission Tax को बैठक बसी आन्तरिक राजस्व विभाग र भन्सार विभागलाई आवश्यक निर्देशन दिइएको।
- आर्थिक विधेयक, २०८० तयारी सम्बन्धी कार्य गरेको।
- आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको।
- आर्थिक ऐन, २०७९ ले प्रदान गरेका विभिन्न छुट सुविधाहरुको कार्यान्वयन गरिएको।
- विद्युतीय सेवा कर (Digital Service Tax) तथा गैरबासिन्दा व्यक्तिले प्रयोग गर्ने विद्युतीय सेवामा मूल्य अभिवृद्धि करसम्बन्धी कार्यविधि, २०७९ कार्यान्वयनमा ल्याइएको।
- पूर्वानुमानित तथा कारोबारमा आधारित आय विवरण पेश गर्ने करदाताले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मको आफ्नो कारोबार घोषणा गरी वास्तविक कारोबार अङ्क फरक परेको भएमा त्यस्ता करदाताले संवत् २०७९ साल चैत मसान्तभित्र (म्याद थप भई २०८० बैशाख मसान्त कायम भएको) प्रत्येक आर्थिक वर्षको वास्तविक कारोबार घोषणा गरी फरक परेको विक्री रकमको एक दशमलव पाँच प्रतिशत कर दाखिला गरेमा करदाताले घोषणा गरेको हदसम्मको कर अन्तिम हुने आर्थिक ऐन, २०७९

को दफा २९ मा भएको व्यवस्था अनुरुप २९,६६२ करदाताबाट रू. ६०,३७,९४,४६१७९/०० बराबरको कारोबार फरक घोषणा गरी रु.९१,३७,९९,४७२/०० राजस्व संकलन भएको।

- केन्द्रीय विजक अनुगमन प्रणाली (Central Billing Monitoring System-CBMS) मा वार्षिक रु.३५ करोड रुपैंयाँभन्दा बढीको कारोबार गर्ने र विभागले तोकेका अन्य करदाताले अनिवार्य रुपमा यस प्रणालीमा आबद्ध हुनुपर्ने व्यवस्था अनुरुप यस अवधिमा उक्त प्रणालीको क्षमता वृद्धि गरी थप २१०० भन्दा बढी करदातालाई प्रणालीमा आबद्ध गरिएको। उक्त प्रणालीमा २०८० असार मसान्तसम्ममा जम्म २८०५ करदातालाई आबद्ध गराइएको।
- झुठ्ठा तथा नक्कली विजकको प्रयोग गरी कर छलि सम्बन्धमा विगतमा भएका अनुसन्धानबाट प्राप्त तथ्याङ्क समेतका आधारमा ९ अर्ब ९३ करोड रकमको झुठ्ठा तथा नक्कली विजक प्रयोगको अवधि समेत खुल्ने विस्तृत विवरणसहित थप १९८६ करदाताको अनुसन्धानका लागि कार्यालयहरुमा पठाइएको।
- अत्याधुनिक सुरक्षण विशेषता सहितको अन्तःशुल्क स्टीकर छपाई गरी सहज एवं व्यवस्थित आपूर्तिका लागि ग्लोवल टेण्डर मार्फत भारतको मद्रास सेक्युरिटी प्रिन्टर्सलाई ९ अर्ब ७७ लाख थान स्टीकर छपाई गरी आपूर्ति गर्ने जिम्मा दिइएको र उक्त प्रा.लि.बाट पहिलो चरणको आपूर्ति गर्ने चरणमा रहेको।
- सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल “प्रचण्ड” ज्यूको भारत भ्रमणको क्रममा नेपालगञ्जस्थित एकृकीत जाँच चौकी (ICP) र बिराटनगर स्थित एकृकीत जाँच चौकी (ICP) मा रेल वे को माध्यमबाट आएको कार्गोको उद्धघाटन भई सञ्चालनमा आएको।
- मोबाइल फोनको नियमन गर्न नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले विकास गरेको Mobile Device Management System (MDMS) को कार्यान्वयनका लागि त्रिभुवन विमानस्थल भन्सार कार्यालयमा सहायता कक्ष सञ्चालन गरी यात्रुले आफुसँग ल्याएका मोबाइल फोनको सहज रुपमा दर्ता हुने व्यवस्थापन गरिएको । श्रम स्वीकृति लिई लगातार ६ महिना वैदेशिक रोजगारमा गएका व्यक्तिहरुले भन्सार महसुल छुटमा थप १ (एक) थान मोबाइल ल्याउन पाउने व्यवस्था गरिएको।
- भारतसँग Customs Mutual Assistance Agreement (CMAA) को मस्यौदा तयार गरी परराष्ट्र मन्त्रालय हुँदै भारतको Central Board of Excise and Customs (CBIC) मा पठाइएको।
- व्यापार सहजिकरणका मापदण्डहरु लागू गरी भन्सार जाँचपासलाई Paperless बनाउन तथा हाल संचालनमा रहेको स्वचालन प्रणालीलाई अन्य प्रणालीसँग अन्तरआबद्धता गर्न UNCTAD सँग आगामी ४ वर्षका लागि (ASYCUDA World) Service Level Agreement गरिएको।
- मुद्दा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रणाली विकास गरी सबै भन्सार कार्यलयमा लागू गरिएको।
- नेपाल राष्ट्रिय एकद्वार प्रणालीलाई अन्य प्रणालीसँग अन्तरआबद्धता गर्ने क्रममा बण्डेड वेयर हाउस प्रणाली र एक्जिम कोड प्रणालीको विकास गरी अन्तरआबद्धता गरिएको।
- आर्थिक ऐन बमोजिम दिइएका राजस्व छुटको प्रभाव अध्ययन गरिएको।

८.४ अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन

- आ.व.२०७९/८० को बैसाखदेखि आषाढ सम्ममा रु. ४ अर्ब ७८ करोड अनुदान सहायता रु. ६१ अर्ब ७४ करोड ऋण सहायता गरी जम्मा रु. ६६ अर्ब ५२ करोड बैदेशिक सहायता प्राप्त गर्ने संझौतामा हस्ताक्षर सम्पन्न भएको ।
- स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयद्वारा कार्यान्वयन गरिने **NQHS** (नेपाल गुणस्तर स्वास्थ्य सेवा) पहलका लागि १०० मिलियन अमेरिकी डलर ऋणको लागि विश्व बैंकसँग वार्ता सम्पन्न भएको ।
- ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजनाको लागि १०० मिलियन अमेरिकी डलर ऋणको लागि एशियाली बिकास बैंकसँग वार्ता सम्पन्न भएको ।
- विकास सहायताको प्रभावकारिता अभिबृद्धि गर्न **Multi-Stakeholder Development Dialogue** आयोजना गरी अनुगमन प्रारम्भ गरिएको ।
- एशियाली विकास बैंकको **Country Portfolio Review Meeting** सम्पन्न भएको ।
- विश्व बैकको सहयोगमा संचालित विकास आयोजनाको संयुक्त प्रगति समीक्षा सम्पन्न भएको ।
- **Asian Development Fund(ADF-13)** को **Mid-Term Review Meeting** मा सहभागी भएको ।
- अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषबाट प्राप्त हुने **Extended Credit Facility** को पहिलो र दोश्रो समीक्षा सम्पन्न भएको।
- स्थानीय विकास साझेदारहरुसंग प्रि-बजेट छलफल सम्पन्न भएको ।
- रुपान्तरणकारी माथिल्लो अरुण जलविद्युत आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि वित्तीय श्रोत जुटाउने सम्बन्धमा सम्बन्धित विकास साझेदारहरुसंग छलफल सम्पन्न भएको।

८.५ कानून तथा फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धीः-

कानून तथा फैसला कार्यान्वयन सम्वन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को चौथो त्रैमासिक अवधिमा देहाय बमोजिमका कार्यसम्पादन भएको छ।

१. यस मन्त्रालय समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएका ३६ वटा रिटहरुको लिखित जवाफ तयार गरी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत सर्वोच्च अदालतमा र उच्च सरकारी वकीलको कार्यालय, पाटन, ललितपुर मार्फत उच्च अदालत पाटनमा दर्ता गरिएको।

२. कर्जा सूचना सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, बैङ्किङ्ग कसूर तथा सजाय ऐन, २०६४ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक र भन्सार सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयकहरुको सङ्घीय संसदमा पेश गर्ने प्रयोजनको लागि मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पठाइएको।

३. भन्सार महसुल सम्बन्धी नयाँ विधेयक तर्जुमा गर्न नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद् समक्ष मिति २०८०।०२।०७ मा प्रस्ताव पठाइएको।

४. पूर्वानुमानित तथा कारोबारमा आधारित आय विवरण पेश गर्ने करदाताको लागि विशेष व्यवस्थामा उल्लेख भएको अवधि (समय सीमा) सम्वत् २०७९ साल चैत्र मसान्तलाई सम्वत् २०८० साल बैशाख

मसान्तसम्म थप गर्ने सम्बन्धी सूचना मिति २०८०।०१।१० मा सम्पादन भई आएको र मिति २०८०।०१।१२ मा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशनको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको।

५. आर्थिक विधेयक, २०८०, विनियोजन विधेयक, २०८० र राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०८० को मस्यौदा तयार गरी कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट मिति २०८०।२।१४ मा तर्जुमा सहमति प्राप्त गरी तयार भएको विधेयकको प्रस्ताव मिति २०७९।२।१५ मा मन्त्रिपरिषद्मा पेश गरिएको र सोही मितिमा मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत भई उक्त विधेयकहरु सङ्घीय संसदमा पेश भएको।

६. मूल्य अभिवृद्धि कर (पच्चीसौं संशोधन) नियमावली, २०८०, अन्तःशुल्क (चौबिसौं संशोधन) नियमावली, २०८०, भन्सार (चौधौं संशोधन) नियमावली, २०८०, आयकर (चौधौं संशोधन) नियमावली, २०८० र मदिरा (तेस्रो संशोधन) नियमहरु, २०८० को मस्यौदा उपर कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रायबाट मिति २०८०।२।१४ मा तर्जुमा सहमति प्राप्त भएको र मिति २०८०।२।१५ मा मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश गरिएकोमा मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत भएपश्चात उक्त नियमावलीहरु र सूचना कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा सम्पादनको लागि पठाइएको र तहाँबाट सम्पादन भई आएपछि नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशनका लागि मिति २०८०।२।१८ मा मुद्रण विभागमा पठाईएको।

७. भन्सार ऐन, २०६४ को दफा ९ बमोजिम जारी हुने नेपालबाट बाहिर जाने र विदेशी मुलुकबाट नेपालभित्र आउने यात्रुले आफ्नो साथमा ल्याउन र लैजान पाउने निजी प्रयोगका मालवस्तु जाँचपास सम्बन्धी सूचना मिति २०८०।२।१५ मा मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश गरिएकोमा मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत भएपश्चात उक्त सूचना कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा सम्पादनको लागि पठाइएको र तहाँबाट सम्पादन भई आएपछि नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशनका लागि मिति २०८०।२।१८ मा मुद्रण विभागमा पठाईएको।

८. सामयिक कर असुल ऐन, २०१२ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जारी गरिएको आदेशको मस्यौदा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा सम्पादनको लागि पठाइएको र तहाँबाट सम्पादन भई आएपछि नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशनका लागि मिति २०८०।२।२८ मा मुद्रण विभागमा पठाईएको।

९. मर्यादाक्रम अनुसार राज्यका राज्यका विभिन्न पदाधिकारीको तलवमान सम्बन्धी सूचना कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट सम्पादन भई प्राप्त भएको र मिति २०८०।०२।०४ मा राजपत्रमा प्रकाशनको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको।

१०. नेपाल धितोपत्र तथा विनिमय आयोग विधेयक नयाँ निर्माण गर्न सैद्धान्तिक सहमतिका लागि मिति २०८०।०३।१९ मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय पठाइएको ।

११. धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन (सातौं संशोधन) नियमावली, २०८० को मस्यौदामा तर्जुमा सहमतिका लागि मिति २०८०।०३।२८ मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय पठाइएको ।

१२. मेची भन्सार कार्यालयको भन्सार क्षेत्र र भन्सार क्षेत्रको बाटो तोक्ने सम्बन्धी सूचना मिति २०८०।०३।१५ मा राजपत्रमा प्रकाशनको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको।

१३. धुर्मुस सुन्तली फाउण्डेशनले गिरानचौर एकीकृत नमूना बस्ती पुनर्निर्माण तथा पर्यटन प्रवर्द्धन परियोजनाको स्वामित्वमा रहेको घरजग्गा हस्तान्तरण गर्दा असुल गर्नु पर्ने अग्रिम कर पूर्ण रुपमा छुट दिने सम्बन्धी सूचना मिति २०८०।०३।२० मा राजपत्रमा प्रकाशनको लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको।

१४. विभिन्न प्रकारका राजस्व छुट सम्बन्धी सूचनाको मस्यौदा थान-११ कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा सम्पादनको लागि पठाइएको।

१५. विभिन्न प्रकारका राजस्व छुट सम्बन्धी सूचनाको मस्यौदा थान-१८ कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयबाट सम्पादन भई आएको र मिति २०८०।०३।०३ मा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशनको लागि श्री मुद्रण विभागमा पठाइएको।

१६. यस मन्त्रालयका विभिन्न महाशाखाबाट राय माग भएका मुख्य मुख्य ७३ वटा विषयमा राय परामर्श दिएको।

८.६ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन (वित्तीय संघीयता) सम्बन्धमाः

१. अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३३ बमोजिम अन्तर-सरकारी वित्त परिषदको बैठक मिति २०८० बैशाख ८ गते सम्पन्न भई निम्न बमोजिमका निर्णयहरु भएको ।

- नेपालको संविधान र नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनमा भएको व्यवस्था बमोजिम तीन तहका सरकारले दोहोरो नपर्ने गरी आयोजना/कार्यक्रम छनौट तथा संञ्चालन गर्ने ।
- योजना तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान , राष्ट्रिय आवश्यकता र दिगो विकासको लक्ष्य अनुरुप प्रथामिकता निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा लैजाने ।
- स्रोतको सिमितता हुँदै गएको , आवश्यकता र उपलब्धतावीच ठूलो अन्तर (GAP) रहेकोले सरकारलाई प्राप्त हुने स्रोत साधनलाई व्यवस्थित गर्दै उच्चतम उपयोगको नीति अवलम्बन गर्ने । स्रोतको यकिन नगरी दायित्व सृजना हुन नदिन सतर्कता अपनाउने ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको विषयमा राजस्व संभाव्यता (Revenue Gap) का आधारमा कर संकलन प्रणालीलाई थप सुदृढ गर्दै केही कराधारको विषयमा देखिएको दोहोरोपनलाई स्पष्ट गर्ने ।
- वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनको अनुभवको आधारमा विद्यमान कानूनमा आवश्यकता सुधार र तर्जुमा हुन बाँकी कानूनको निर्माणलाई प्रथामिकता दिने ।

२. अन्तर सरकारी राजस्व व्यवस्थापन उपसमितिको बैठकबाट स्थानीय तहको कर प्रणाली व्यवस्थापन तथा राजस्व बाँडफाँटका सम्बन्धमा प्रतिवेदन तयार गरी राजस्व परामर्श समितिमा पेश गरेको ।

८.७ वित्तीय क्षेत्र तथा सार्वजनिक संस्थान सम्बन्धमा :

वित्तीय क्षेत्र तथा सार्वजनिक संस्थान सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को चौथो त्रैमासिक अवधिमा देहाय बमोजिमका कार्यसम्पादन भएको छ।

१. साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था र आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था एकआपसमा मर्जरको लागि सहमति प्रदान गरिएको।

२. नेपाल सरकार (म.प)को मिति २०८०/०१/०५ को निर्णयानुसार श्री शंकर प्रसाद अधिकारीको संयोजकत्वमा सार्वजनिक संस्थानको अध्ययन विष्लेषण गरी संस्थान व्यवस्थापनका लागि सुझाव पेश गर्न सुझाव समितिको गठन गरिएको।

३. नेपाल सरकार (म.प)को मिति २०८०/०१/०५ को निर्णयानुसार सिए. भोजराज पाण्डेलाई लेखापरीक्षणमान बोर्डको सदस्य मनोनयन गरिएको ।

४. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, कर्मचारी सेवा शर्त सम्बन्धी(तेश्रो संशोधन) विनियमावली, २०८० मा केही संशोधनको सहमति प्रदान गरिएको।

५. राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि. कर्मचारी सेवा (सातौं संशोधन) विनियमावली, २०८० मा संशोधनको सहमति प्रदान गरिएको।

६. नेपाल सरकार (म.प)को मिति २०८०/०१/२६ को निर्णयानुसार डा. रविन्द्रप्रसाद पाण्डेलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको संचालक सदस्य पदमा मनोनयन गरिएको।

७. नेपाल सरकार (म.प)को मिति २०८०/०१/२६ को निर्णयानुसार नेपाल धितोपत्र बोर्डलाई धितोपत्र वजार संचालनको लागि संगठित संस्था स्थापना गर्न अनुमतिपत्र जारी गर्ने कार्य स्थगित गर्न निर्देशन दिईएको।

८. सार्वजनिक संस्थानको वार्षिक स्थिति समीक्षा, २०८० (पहेंलो किताव) को प्रकाशन गरिएको।

९. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेट वक्तव्यमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्वन्धी लिनुपर्ने नीति तथा कार्यक्रमको सुझाव दिन गठित बैंक, वित्तीय संस्था बीमा, सहकारी, पुँजी बजार र गैह्र वित्तीय संस्था उप-समिति गठन भई प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको।

१०. आ.व. २०८०/८१ को बजेट कार्यन्वयन कार्ययोजना तयार गरिएको।

११. वित्तीय क्षेत्रलाई सुदृढ, समावेशी, सवल एवं प्रभावकारी वनाउन तजुर्मा भएको दोश्रो वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीतिको मस्यौदा सम्पादन तथा परिमार्जन गरी अन्तिमरुप दिन मस्यौदा सम्पादन समिति गठन गरिएको।

१२. नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संस्थाले *Chartered Accountants Australia and New Zealand (CA ANZ)* सँग *Members Pathway* को लागि गरेको गरेको *MOU* मा परिमार्जनको सहमति प्रदान गरिएको।

१३. विभिन्न सार्वजनिक संस्थानहरुमा अर्थ मन्त्रालयको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक मनोनयन गर्ने, लाभांश वितरण, बोनस वितरण, कर्मचारी नियमावली/विनियमावली सम्बन्धमा राय परामर्श प्रदान गर्ने कार्य गरिएको ।

१४. साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडलाई पशुपालन (मासुजन्य र दुग्धजन्य) कर्जा तथा पशुधन कार्यक्रम अन्तर्गत दुग्धजन्य तथा मासुजन्य पशुपालन र तरकारी खेती कर्जा समेतका लागि विनियोजित ऋणको दोश्रो र तेश्रो किस्ता रकम रु.१,१५,३०,००,०००।०० निकासा उपलब्ध गराईएको।

१५. विभिन्न सार्वजनिक संस्थान/बोर्ड/समितिहरुमा अर्थ मन्त्रालयको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक सदस्यहरु (सचिव, सहसचिव, उपसचिव) सँग मिति २०८०/०३/२२ मा आयकरको तेश्रो किस्ता, ऋणको सावाँ व्याज भुक्तानी लगानीको लाभांश, एवं वित्तीय अनुशासन सम्बन्धमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको।

१६. विभिन्न निकायवाट प्राप्त नियमावली/ विनियमावलीमा राय/परामर्श उपलव्ध गराईएको।

८.८ योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनः-

योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्वन्धमा आर्थिक वर्प २०७९/०८० को चौथो त्रैमासिक अवधिमा देहायबमोजिम कार्यसम्पादन भएको छ।

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बार्षिक बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार भई एकीकृत अनुगमन प्रणालीमा समावेश गरीए अनुसार नियमित प्रगति अद्यावधिक गरिएको ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) प्रयोजनका लागि आर्थिक वर्ष २०७९/८० को माघ, फाल्गुन, चैत्र (तेस्रो त्रैमासिक) मा सम्पादन गरिएका कार्यहरुको विवरण २०८० बैशाख महिनामा वेव साइटमा सार्वजनिक गरिएको ।
- बिगुल तथा हेलो सरकार मार्फत प्राप्त गुनासोहरु नियमित रुपमा फर्छ्यौट भैरहेको।
- सूचना मागकर्तालाई सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४, बमोजिम नियमित रुपमा सूचना प्रदान भैरहेको।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बार्षिक बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना बमोजिम यस मन्त्रालय र अन्तर्गत कूल माइलस्टोन्स संख्या १४१ रहेको छ, जसमध्ये २०८० आषाढ मसान्तसम्म ६१ वटा सम्पन्न, ७६ वटा चालु र ४ वटा सुरु नभएको अवस्था छ ।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय लगायत अन्य बिभिन्न मन्त्रालय/निकायहरुबाट माग भएको सूचना, जानकारी, सुझाव एवं प्रगति विवरणहरु नियमित रुपमा पठाइएको।
- मन्त्रिपरिषद् निर्णय कार्यान्वयन प्रगति विवरण अद्यावधिक गरिएको।

८.९ प्रशासनिक तथा साङ्गठनिक सुधार

प्रशासनिक तथा साङ्गठनिक सुधार सम्वन्धमा आर्थिक वर्प २०७९/०८० को चौथो त्रैमासिक अवधिमा देहायबमोजिम कार्यसम्पादन भएको छ ।

नीतिगत तथा प्रणालीगत सुधार/सेवा प्रवाह, आयोजना/कार्यान्वयनको अवस्था

- मानव संसाधन अभिलेख व्यवस्थापनको लागि HRMIS software मा नियमित रूपमा अभिलेख अद्यावधिक गरिएको।
- मन्त्रालयको सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन मन्त्रालय परिसरमा जडित CCTV क्यामेराको क्षमता **"सि.सी.टि.भी. जडान तथा सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७२"** बमोजिम हुने गरी वृद्धि गरिएको। CCTV क्यामेराबाट कैद भएको दृश्यलाई ९० दिनसम्म संचित रहने गरी क्षमता वृद्धि गरिएको।
- मन्त्रालय परिसरमा Fire Extinguisher जडान गरिएको साथै नियमित रूपमा पुनःप्रयोग गर्न मिल्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको।
- मन्त्रालयको स्वामित्वमा रहेको सबै चारपाङ्ग्रे सवारी सधानहरूमा इम्बोस्ड नम्बर प्लेट जडान गरिएको।

- मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूले प्रयोगमा ल्याएका LMBIS/BMIS/TSA/PLMBIS/PTSA बीच अन्तर सञ्जाल निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्न तथा निर्वाध रूपमा सञ्चालन गर्न, गराउन सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गरिएको।
- मन्त्रालय परिसरमा सञ्चालनमा रहेको Networking and Monitoring System लाई स्तरोन्नती गरिएको।
- सूचना प्रविधि विभागबाट निर्माण भएको GIOMS प्रणाली आंशिक रुपमा प्रयोगमा ल्याइएको।यस आर्थिक वर्षमा डिजिटल हस्ताक्षर सहितको कार्यप्रणाली लागु गर्न कार्य प्रारम्भ गरिएको।
- यस मन्त्रालय र अन्तर्गत राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी सहसचिव देखि कार्यालय सहयोगी सम्मका कर्मचारीहरूलाई प्रचलित निजामती सेवा ऐन तथा मन्त्रालयको आवश्यकताको आधारमा पदस्थापन /सरूवा/कामकाज गर्न खटाइएको।
- अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगबाट प्राप्त उजुरीहरूका विषयमा छानविन तथा प्रतिक्रिया लागि सम्बन्धित निकायमा पठाइएको र प्राप्त राय तथा प्रतिक्रिया जानकारीका लागि पुनः आयोगमा पठाइएको।

वार्षिक कार्ययोजना अनुसार प्रगतिको अवस्था

- प्रशासन महाशाखाका कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७७ संशोधनको मस्यौदा तयार भएको।
- सेवा प्रवाहको चाप बढि हुने कार्यालयको सेवा प्रवाह अवस्थाको सम्बन्धमा अध्ययन भई रहेको।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली स्थापीत गर्ने मस्यौदा तयार भएको।
- आन्तरिक नियन्त्रण संयन्त्र गठन भै कार्यान्वयनमा रहेको।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली स्थापीत गर्ने मापदण्ड तयार भई लागु भएको।
- मन्त्रालय वा अन्तर्गतका निकायको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्ने कार्य भैरहेको।
- सवारी साधन व्यवस्थापन निर्देशिकाको मस्यौदा तयार भएको।
- सवारी साधन व्यवस्थापन निर्देशिकाको मस्यौदा तयार भएको।

८.१० आर्थिक नीति विश्लेषण

आर्थिक नीति विश्लेषण सम्बन्धमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को चौथो त्रैमासिक अवधिमा देहाय बमोजिम कार्यसम्पादन भएको छ।

१. आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट बक्तव्यको बुदाँ नं.३८४ मा उल्लेखित रु.२ खर्ब ५६ अर्ब आन्तरिक परिचालन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा रु.२ खर्ब ५५ अर्ब ९९ करोड ७७ लाख आन्तरिक ऋण परिचालन गरिएको।
२. शेयर तथा ऋण लगानी नीति, २०७९ को मस्यौदा तयार गरिएको।
३. सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन नियमावलीको मस्यौदा तयार भई सरोकारवाला निकायहरुमा राय सुझावको लागि पठाईएको।
४. जेष्ठ महिनाको अर्थ बुलेटिन तयार गरी मन्त्रालयको वेभसाइटमा अपलोड गरिएको।
५. लुम्विनी, गण्डकी, कोशी र सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारको आर्थिक सर्वेक्षण तर्जुमामा यस महाशाखाबाट सहजीकरण गरिएको।

६. आर्थिक वर्ष २०७९/८० को आर्थिक सर्वेक्षण प्रकाशन गरिएको।

७. Macro- Fiscal Modeling सम्वन्धी एक हप्ताको तालिम सम्पन्न गरिएको।

८. Fiscal Risk Register तयारी सम्वन्धी IMF SARTTAC बाट भौतिक उपस्थिति र भर्जुअल दुबै किसिमका तालिम सम्पन्न भई Macro-economic Risk, SOEs Risk, Natural Disaster Risk Government Guarantee Risk सहितको Fiscal Risk Register को मस्यौदा तयार गरिएको।

९. Macro-economic Indicator र Macro-Economic Dashboard नियमित रुपमा अद्यावधिक गरिएको।

१०. Ease of Doing Business अन्तर्गत Paying Taxes सूचकका सूधारका लागि अल्पकालिन (Short Term Reform) र मध्यमकालिन सुधारको कार्ययोजना तर्जुमा गरिएको।

११. सुरक्षित कारोवार ऐन, २०६३ लाई संशोधन गर्न मस्यौदा तयार भएको।

प्रमुख आर्थिक परिसूचकहरु (आर्थिक वर्ष २०७९/८०)						
असार मसान्तसम्मको तथ्याङ्कमा आधारित						
सूचकहरु	इकाई	आ. ब. २०७८/७९ असार मसान्तसम्म	आ. ब २०७९/८० असार मसान्तसम्म	फरक	वृद्दिदर	कैफियत
वैदेशिक व्यापार						
कुल वस्तु निर्यात	रु. करोडमा	20003	15714	-4289	-21.4%	घटेको
कुल वस्तु आयत	रु. करोडमा	192045	161173	-30872	-16.1%	घटेको
कुल वस्तु व्यापार घाटा	रु. करोडमा	172042	145459	-26583	-15.5%	घटेको
नेप्से परिसूचक (विन्दुमा)	(विन्दुमा)	**2010**	2097	88	4.4%	बढेको
जेठ मसान्तसम्मको तथ्याङ्कमा आधारित						
सूचकहरु	इकाई	आ. ब २०७८/७९ जेठ मसान्तसम्म	आ. ब २०७९/८० जेठ मसान्तसम्म		वृद्दिदर	कैफियत
उपभोक्ता मुद्रास्फीति	प्रतिशतमा	8.56%	6.83%			घटेको
उपभोक्ता मुद्रास्फीति (११ महिनाको औषत)	प्रतिशतमा	6.18%	7.77%			बढेको
शोधनान्तर स्थिति						
चालु खाता	रु. करोडमा	-59214	-6940	52274	-88.3%	चालु खाता घाटामा सुधार भएको
चालु खाता अमेरिकी डलरमा	मिलियनमा	-4927	-536	4391	-89.1%	
शोधनान्तर स्थिति	रु. करोडमा	-26981	22898	49878		शोधनान्तर स्थिति बचतमा रहेको छ।
शोधनान्तर स्थिति अमेरिकी डलरमा	मिलियनमा	-2262	1738	4000		
विप्रेषण आप्रवाह (रेमिट्यान्स)						
विप्रेषण आप्रवाह (रेमिट्यान्स)	रु. करोडमा	**90692**	**111252**	20561	**22.7%**	बढेको
विप्रेषण आप्रवाह (रेमिट्यान्स) अमेरिकी डलरमा	मिलियन	7530	8510	981	13.0%	

कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति						
कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति	रु. करोडमा	**117684**	**148087**	30403	**25.8%**	बढेको
कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति अमेरिकी डलरमा	मिलियनमा	9448	11299	1851	19.6%	
विदेशी विनिमय सञ्चिति पर्याप्तता						
वस्तु आयत	महिना	7.5	11.2	3.7		बढेको
वस्तु तथा सेवा आयत	**महिना**	**6.7**	**9.6**	2.9		
बैंकिङ्ग पहुँच-स्थानीय तह संख्यामा	संख्यामा	750	752	2		बढेको
वाणिज्य वैंकको औसत आधार व्याजदर	प्रतिशतमा	9.39	10.18	0.8		बढेको

९. गुनासो व्यवस्थापन

अर्थ मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त गुनासोको व्यवस्थापन, योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखाले गर्दै आएको छ। यस अवधिमा यस मन्त्रालयमा प्राप्त गुनासोहरुलाई सम्बन्धित महाशाखा तथा विभागहरुमा फस्यौंटका लागि पठाइएको र सो सम्बन्धमा भए गरेको कारबाहीको जानकारी यस मन्त्रालयमा उपलब्ध गराउने संयन्त्रको विकास गरिएको छ। यस अवधिमा अर्थ मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको कार्यसँग सम्बन्धित गुनासोहरु सुनुवाईको अवस्था यसप्रकार रहेको छ।

गुनासोको माध्यम	प्राप्त संख्या	फर्छ्यौटको लागि पत्राचार भएको संख्या	फर्छ्यौटको लागि पत्राचार भएको प्रतिशत
हेलो सरकारबाट प्राप्त गुनासो	२७	२७	१००

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम तथा सम्पर्क टेलिफोन नम्वर

प्रमुख	सचिव अर्जुन प्रसाद पोखरेल	४२११११६१
प्रवक्ता	सहसचिव धनीराम शर्मा	४२००५३७
सूचना अधिकारी	उपसचिव बसन्तराज तिवारी	४२११३५२

११. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ र ७ (१) बमोजिम यस अवधिमा माग गरेको सूचना र उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या :

माग गरिएको सूचना संख्या : २९

उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या : २९ (२०८० आषाढ मसान्त भित्र माग भएको सूचना कानूनले तोकेको म्यादभित्रै उपलव्ध गराइएको।

१२. अन्य विवरण:

(क) मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुको वेवसाइटहरु:

नाम	उपयोग

www.mof.gov.np	अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.fcgo.gov.np	महालेखा नियन्त्रक कार्यालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.ird.gov.np	आन्तरिक राजस्व विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.customs.gov.np	भन्सार विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.pfmtc.gov.np	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालीम केन्द्रका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.pdmo.gov.np	सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी

(ख) अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशनहरु :-

चालु **आर्थिक वर्ष** मा अर्थ मन्त्रालयबाट सम्पादित कामको प्रगति विवरण तथा प्रतिवेदनहरु र बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी दस्तावेजहरु मन्त्रालयको वेभसाइटमा राख्नुका साथै छपाई गरेर प्रकाशन गरी सर्वसाधारणको सहज पहुँच स्थापित गरिएको छ। मन्त्रालयका तर्फबाट प्रकाशन गरिएका प्रकाशनहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्।

- बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना
- बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन
- कार्य सञ्चालन निर्देशिका
- मन्त्रालयहरूको प्रगति विवरण
- प्राविधिक सहायता सम्बन्धी विवरण
- विनियोजन ऐन र आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को आय व्यय अनुमानको विवरण
- राष्ट्र ऋण उठाउने ऐन, २०८०
- ऋण तथा जमानत ऐन, २०८०
- आर्थिक सर्वेक्षण, २०७९/८०
- बजेट वक्तव्य, २०८०/८१
- सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति प्रतिवेदन,
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिमको वार्षिक प्रतिवेदन
- IECCD Newsletter
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०६९
- आयोजनाको बहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- व्यावसायिक निरन्तरता कर्जा प्रवाह कार्यविधि, २०७७

- Development Cooperation Report (DCR), 2020.
- सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८
- **आर्थिक वर्ष** २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना
- बजेटको अर्ध वार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन २०७९/८०
- आर्थिक ऐन, २०८०
- मदिरा (तेश्रो संशोधन) नियमहरु, २०८०
- आयकर (चौंधौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- मूल्य अभिवृद्धि कर (पच्चीसौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- भन्सार (चौंधौं संशोधन) नियमावली, २०८०
- अन्तःशुल्क (चौंबिसौं संशोधन) नियमावली, २०८०

(ग) मन्त्रालय अन्तर्गतका विभागीय प्रमुखहरुः

पद	नाम, थर	कार्यालय	फ्याक्स नं.	टेलिफोन
महालेखा नियन्त्रक	हरिप्रसाद मैनाली	महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	४७७१२९०	४७७१२९०
महानिर्देशक	शोभाकान्त पौडेल	भन्सार विभाग	४११७२१८	४११७२२३
महानिर्देशक	दीर्घराज मैनाली	आन्तरिक राजस्व विभाग	४४११७७८	४४१०३४०
तालिम प्रमुख	राम प्रसाद आचार्य	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	५०१०३०३	५०१०३०४/ ५०१०३०५
कार्यालय प्रमुख	भुमिराम शर्मा	सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय	४२३९३०३	४५३८१२९

(घ) आन्तरिक राजस्व विभाग र अन्तरगतका कार्यालयहरुको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरुः

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	आन्तरिक राजस्व विभाग	०१	४४१५८०२	४४११७८८
२	ठूला करदाता कार्यालय	०१	५०१००५०	५०१००५१
३	मध्यमस्तरिय करदाता कार्यालय, बबरमहल	०१	४२२१९६६	४२२२६०८
४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भद्रपुर	०२३	४५५०१२	४५५०१९
५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दमक	०२३	५८५७५२	५८५७५२
६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धरान	०२५	५२०९८२	५२८२८३
७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, विराटनगर	०२१	५३०१६६	५२२७१७
८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, लाहान	०३३	५६०१८८	५६०४४९
९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जनकपुर	०४१	५२०१३६	५२०२९७

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा	०५३	५२०९३०	५२०७१३
११	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वीरगंज	०५१	५२२०६६	५२२११२
१२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, हेटौंडा	०५७	५२३१०१	५२०३०८
१३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भरतपुर	०५६	५२०१०६	५२६७७८
१४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दमौली	०६५	५६०१३५	५६०१३५
१५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पोखरा	०६१	४६४३६३	४६४४४९
१६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बागलुङ्ग	०६८	५२००२९	५२०१२९
१७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भैरहवा	०७१	५२०८५७	५२१७६३
१८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बुटवल	०७१	५५०५२४	५५०५२३
१९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कृष्णनगर	०७६	५२०६३२	५२००३२
२०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दाङ्ग	०८२	५२२१०९	५२०००९
२१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नेपालगञ्ज	०८१	५२००२६	५२६२०९
२२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सुर्खेत	०८३	५२५१७२	५२५१७२
२३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धनगढी	०९१	५२१२०६	५२१२०६
२४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महेन्द्रनगर	०९९	५२१११८	५२११०६
२५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ललितपुर	०१	५०१००९	५०१००१०
२६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भक्तपुर	०१	६६१२२२६	६६१४७९५
२७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धुलिखेल	०११	४९०७९६	४९०७८६
२८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, चावहिल	०१	४४८४३४०	४४८४३४०
२९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कोटेश्वर	०१	४४८९२४७	४४८९२४७
३०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पुतलीसडक	०१	४२४३१७६	४२४२१७६
३१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वत्तिसपुतली	०१	४४८५५९०	४११३६९०
३२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बानेश्वर	०१	४४८४६७१	४४८५५४३
३३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, त्रिपुरेश्वर	०१	४२३०५६३	४२३०५६३
३४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नयाँसडक	०१	४२६६५७२	४२६६६५३
३५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ठमेल	०१	४२१८९५३	४२१८९५३
३६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महाराजगंज	०१	४४१९२६४	४४१९२६४
३७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बालाजु	०१	४३८९७९१	४३८९७९४
३८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कलंकी	०१	४२८९९५२	४२८५९५१
३९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कालिमाटी	०१	४२८३६५८	४२८२८१२
४०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, टंगाल	०१	४४३९४७७	४४३९४७६
४१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ललितपुर २	०१	५५३६९३२	५५३६९३२
४२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, डडेल्धुरा	०९६	४१०३०५	४१०३०९
४३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, इटहरी	०२५	५२१६५५	५८१६५५
४४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जुम्ला	०८७	५२०५५२	५२०५५२
४५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कावासोती	०७८	५४०५०१	
४६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जोरपाटी		४९१४१९०	
४७	करदाता सेवा कार्यालय, विराटचोक, मोरङ्ग	०२१	५४५९५९	५२२७१७
४८	करदाता सेवा कार्यालय, मलङ्गवा, सर्लाही	०४६	५२०४५३	

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
४९	करदाता सेवा कार्यालय, राजविराज, सप्तरी	०३१	५२०२६७	
५०	करदाता सेवा कार्यालय, लुक्ला सोलुखुम्बु		९८५२८५०१४२	
५१	करदाता सेवा कार्यालय, लम्की	०९१	५४०४५५	
५२	करदाता सेवा कार्यालय, खोटाङ्ग	०३६	४२००१०	
५३	करदाता सेवा कार्यालय, गल्छी, धादिङ्ग	०१०	४०३२३३	४०३२३४
५४	करदाता सेवा कार्यालय, धनकुटा	०२६	५२०१४०	५२०१४१
५५	करदाता सेवा कार्यालय, इलाम	०२७	५२०११२	५२०११२
५६	करदाता सेवा कार्यालय, उदयपुर	०३५	५२१५४१	४२१५४१
५७	करदाता सेवा कार्यालय, पाल्पा	०७५	५२०११७	५२२०४२
५८	करदाता सेवा कार्यालय, बर्दिवास	०४४	५५०४६९	५५०४६९
५९	करदाता सेवा कार्यालय, गौर, रौतहट	०५५	५२०४२९	५२०४२९
६०	करदाता सेवा कार्यालय, फिदिम, पाँचथर	०२४	५२११३१	
६१	करदाता सेवा कार्यालय, खाँदवारी, संखुवासभा	०२९	५६०८१७	
६२	करदाता सेवा कार्यालय, भोजपुर	०२९	४२०६३३	
६३	करदाता सेवा कार्यालय, ओखढुङ्गा	०३७	५२०७२९	
६४	करदाता सेवा कार्यालय, जलेश्वर	०४४	५२०८५५	
६५	करदाता सेवा कार्यालय, लालबन्दी	०४६	५०११७७	
६६	करदाता सेवा कार्यालय, कलैया	०५३	५५२०३२	
६७	करदाता सेवा कार्यालय, चन्द्रपुर	०५५	५४०६३४	
६८	करदाता सेवा कार्यालय, सिन्धुली	०४७	५२१३५८	
६९	करदाता सेवा कार्यालय, मन्थली	०४८	५४००९५	
७०	करदाता सेवा कार्यालय, चरिकोट	०४९	४२१२७५	
७१	करदाता सेवा कार्यालय, खैरहनी चितवन	०५६	५८२८२०	
७२	करदाता सेवा कार्यालय, गोरखा	०६४	४२००६६	
७३	करदाता सेवा कार्यालय, बेसीशहर	०६६	५२१४६७	
७४	करदाता सेवा कार्यालय, परासी	०७८	५२०७७५	
७५	करदाता सेवा कार्यालय, पुतलीवजार	०६३	४२०८८८	
७६	करदाता सेवा कार्यालय, कुस्मा	०६७	४२२२३०	
७७	करदाता सेवा कार्यालय, तम्घास	०७९	५२००१९	
७८	करदाता सेवा कार्यालय, तौलिहवा	०७६	५६०९४३	
७९	करदाता सेवा कार्यालय, चकचके प्युठान		९८५७८३६०५६	
८०	करदाता सेवा कार्यालय, सन्धिखर्क	०७७	४२०९२०	
८१	करदाता सेवा कार्यालय, गुलरीया	०८४	४२०७२५	
८२	करदाता सेवा कार्यालय, श्रीनगर सल्यान	०८८	४००१६४	
८३	करदाता सेवा कार्यालय, साँफेवगर अछाम	०९७	६२५२७४	
८४	करदाता सेवा कार्यालय, दिपायल	०९४	५९००३०	
८५	करदाता सेवा कार्यालय, पथरी	०२१	५५५१२२	४४११७८८

(ङ) भन्सार विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरुको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	भन्सार विभाग	०१	४११७२२३	४२५९८०८
२	ओलाङचुङगोला भन्सार, ताप्लेजुङ्ग	०२७	५५०००४	५५०००४
३	पशुपतिनगर भन्सार कार्यालय	०२७	५५०००४	५५०००४
४	मेची भन्सार कार्यालय	०२३	५६२०३४	५६२००४
५	भद्रपुर भन्सार कार्यालय, भद्रपुर		९८५२६२००३९	
६	विराटनगर भन्सार कार्यालय	०२१	४३६२९७	४३६२९७
७	किमाथाङ्का भन्सार, संखुवासभा			
८	सुनसरी भन्सार कार्यालय	०२५	४६००३०	४६००३०
९	राजविराज भन्सार कार्यालय	०३१	९८५११७६८०८	५२०१९६
१०	ठाँडी भन्सार कार्यालय		९८५२८३३३२२	
११	सिराहा भन्सार कार्यालय	०३३	५२०३२२	५२०१५६
१२	जनकपुर भन्सार कार्यालय	०४१	५२०१६६	५२०८५०
१३	जलेश्वर भन्सार कार्यालय	०४४	५२०२०२	५२०२०२
१४	सर्लाही भन्सार कार्यालय	०४६	५२०१५४	५२०१५४
१५	गौर भन्सार कार्यालय	०५५	५२०११०	५२०२२०
१६	वीरगंज भन्सार कार्यालय	०५१	५२२२२०	५२८७००
१७	सुक्खा वन्दरगाह भन्सार कार्यालय	०५१	५९००१५	५३३३२२
१८	लार्के भन्सार कार्यालय, गोरखा			
१९	मुस्ताङ्ग भन्सार कार्यालय, नेचुङ्ग			
२०	महेशपुर भन्सार, नवलपरासी		९८५७०४६९४४	
२१	त्रिवेणी भन्सार कार्यालय		९८४६१९६१६२	
२२	भैरहवा भन्सार कार्यालय	०७१	४१८००३	५२०८३४
२३	सुठौली भन्सार, कपिलवस्तु		९८५७०५३४५५	
२४	कृष्णनगर भन्सार कार्यालय	०७६	५२००३०	५२००७३
२५	कोइलावास भन्सार कार्यालय		९८५७८५१०५१	५२००७३
२६	नेपालगञ्ज भन्सार कार्यालय	०८१	५२०२७९	५२०२७६
२७	राजापुर भन्सार कार्यालय	०८४	४२०९३३	४६०१५०
२८	मुगु भन्सार, मुगु			
२९	यारिनाका भन्सार, हुम्ला			
३०	सती भन्सार, कैलाली		९८५८४८८४०९	
३१	कैलाली भन्सार	०९१	४१७०९२	५२११४२
३२	कञ्चनपुर भन्सार	०९९	४०२००६	५२२३१४
३३	महाकाली भन्सार, सुलाधाट	०९५	६९०८६३	६९०८६३
३४	दार्चुला भन्सार कार्यालय			
३५	लामाबगर भन्सार कार्यालय, दोलखा			
३६	तातोपानी भन्सार	०११	४८०१३१	४८०१३४
३७	त्रि.वि.स्थल भन्सार	०१	४४७०११०	४४७४४२६
३८	रसुवा भन्सार	०१०	६७०१८२	

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं.	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
३९	भन्सार जाँचपास परीक्षण	०१	४४६२३८१	४४६२३८५
४०	गौतम बुद्ध बिमान्स्थल भन्सार का.	०७१		
४१	चोभार सुख्खा बन्दरगाह भन्सार कार्यालय	०१		

(च) मन्त्रालय अन्तर्गतका बिभिन्न निकायहरुको टेलिफोन नं. र फ्याक्स नम्बरहरु :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	नेपाल राष्ट्र बैंक(केन्द्रिय कार्यालय)	४४१०३८६	४४१०१५९
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	४२५२५९५	४२५२९३१
३	कृषि विकास बैंक (केन्द्रिय कार्यालय)	४२६२६९०	४२६२९२९
४	ऋण असुली पुनरावेदन न्यायाधिकरण	४२२४८९१	४२२४९११
५	ऋण असुली न्यायाधिकरण	४४४१४१९	४४४१४१८
६	नागरिक लगानी कोष	४७८५७८४	४७८४९४५
७	बीमा समिति	४८११०५७	४८१०४९०
८	राष्ट्रिय विमा संस्थान	४२६२५२०	४२६२६१०
९	कर्मचारी संचय कोष	५०१०१६५	५०१०२३०
१०	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्थान)	४१११८२८	४१११९०१
११	निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष	४४२१२४१	४४१०१२७
१२	धितोपत्र बोर्ड, नेपाल	५५४१०५७	५५४१०५८
१३	नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेड	४२५०७३५	४२६२५३८
१४	राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेड	४२५८८६६	४२५८७२१
१५	नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड	४२१८४५८	४१०१५९३
१६	सिडिएस एण्ड क्लियरिङ्ग लिमिटेड	४२३८००८	४२४०३५७